

Yfirlitsskýrsla

Sendiráðs Íslands í Brussel

Fyrri hluti árs 2014

Efnisyfirlit

EFNISYFIRLIT	2
INNGANGUR	3
ALMENNT UM STARFSEMI SENDIRÁÐSINS	3
UPPLÝSINGAMIÐLUN	4
BORGARAÐJÓNUSTA	4
HEIMSÓKNIR OG FUNDIR	4
EES-SAMNINGURINN	4
UPPBYGGINGARSJÓÐUR EFTA.....	6
LÖGGJAFARMÁL.....	7
Samþykkt löggjöf sem fellur að hluta eða að öllu leyti undir EES samninginn	8
Löggjöf sem er í undirbúningi og fellur að hluta eða öllu leyti undir EES samninginn ..	13
Önnur EES tengd málefni	14
Samþykkt löggjöf og annað – utan EES samningsins.....	15
Löggjöf í undirbúningi sem fellur utan EES samningsins	16
PÓLÍTISKT SAMRÁÐ VIÐ ESB	17
SCHENGEN	18
UTANRÍKISMÁL OG ESB	19
FUNDIR UTANRÍKISRÁÐHERRA ESB	20
EVROPUÞINGIÐ	22
SAMSKIPTI ÍSLANDS OG EVRÓPUÞINGSINS	22
EFST Á BAUGI Á EVRÓPUÞINGINU	22
FORMENNSKURÍKI ESB	24
ÍTALÍA 1. JÚLÍ – 31. DESEMBER 2014.....	24
GRIKKLAND 1. JANÚAR – 30. JÚNÍ 2014	25
LEIÐTOGAFUNDIR ESB	25
MENNINGARMÁL	26
ÞETTA HELST	26

Inngangur

Almennt um starfsemi sendiráðsins

Meginhlutverk sendiráðs Íslands í Brussel er að sinna rekstri EES samningsins í samstarfi við fastanefndir Noregs og Liechtenstein, stofnanir EES og Evrópusambandið. Sendiráðið sinnir virkri hagsmunagæslu gagnvart ESB auk þess að eiga í margvíslegu samstarfi og samráði við skrifstofur sambandsins á ýmsum málefna sviðum, innan sem utan EES samstarfsins. Auk þess gegnir sendiráðið hefðbundnum störfum gagnvart umdæmisríkjunum, Belgíu, Hollandi, Lúxemborg, Sviss og San Marínó og veitir þjónustu þeim Íslendingum sem þar eru búsettir auk íslenskra ferðamanna sem leið eiga um og þurfa á aðstoð að halda.

Rekstur EES og Schengen samninganna fer fram í nánú samstarfi við ráðuneyti og stofnanir á Íslandi, en formlegur rekstur EES samningsins fer að mestu fram á vettvangi fastanefndar EFTA, sameiginlegu nefndar EES, eftirlitsstofnunar EFTA (ESA), EFTA dómstólsins í Lúxemborg og á skrifstofu EFTA í Brussel. Íslenskir sérfræðingar taka þátt í fundum sérfræðinganevnda EFTA og nokkrum þeirra fjölmörgu vinnunefnda framkvæmdastjórnar ESB þar sem fjallað um málefni innan ramma EES samningsins. Sendiráðið kappkostar að veita þessum sérfræðingum stuðning og hefur aðkomu að undirbúningi funda og fundarsetu þegar þörf krefur.

Aðild Íslands að EES veitir aðgang að miklum fjölda sérfræðinga- og samráðsnefnda sem gegna mikilvægu hlutverki við undirbúning og mótun löggjafar sem framkvæmdastjórn ESB vinnur að. Fulltrúar Íslands hafa þó ekki atkvæðisrétt á slíkum fundum en geta komið íslenskum sjónarmiðum og hagsmunum á framfæri. Einnig hefur Ísland aðgang að stjórnarnefndum á vettvangi rannsókna og þróunar innan þeirra áætlana sem Ísland tekur þátt í.

Aðkoma sendiráðsins að rekstri Schengen samningsins var með hefðbundnum hætti, en formlegur rekstur hans fer fyrst og fremst fram á vettvangi samsettu nefndarinnar (COMIX) og sérfræðinganevnda hennar.

Á tímabilinu var unnið að því að finna leiðir til að draga úr fjölda ESB gerða sem ekki hafa verið teknar upp í EES samninginn og með hvaða hætti megi haga upptöku gerða sem kunna að fela í sér framsal valdheimilda umfram það sem stjórnarskrár EES-EFTA ríkjanna heimila. EFTA skrifstofan, í samráði við EES ríkin, lauk undirbúningi nýs verklags sem vonir standa til að flýti afgreiðslu og upptöku gerða og þannig með draga úr þeim fjölda sem nú er útistandandi. Unnið verður samkvæmt nýju verklagi frá og með miðjum september nk. Á tímabilinu voru 262 gerðir teknar upp í EES samninginn, sem er umtalsverð aukning m.v. síðari helming ársins 2013.

Þá voru hafnar viðræður á tímabilinu um nýtt starfstímabil Uppbyggingarsjóðs (áður Þróunarsjóður EFTA) EES, en þann 30. apríl sl. lauk núverandi starfstímabili sjóðsins sem hófst árið 2009. Í samræmi við bókun 38b við EES samninginn lögðu EES-EFTA ríkin annars vegar og ESB hins vegar mat á hvort þörf væri á áframhaldandi stuðningi við fátækari ríki á evrópska efnahagssvæðinu (EES). Þegar þessar greinargerðir lágu fyrir var sameiginleg niðurstaða að enn væri þörf á stuðningi til að draga úr félags- og efnahagslegu mismæmi innan EES eftir að núverandi sjóðstímabil rennur út. Sú niðurstaða var formfest á fundi Sameiginlegu EES nefndarinnar í desember sl. Á þeim grundvelli boðaði utanríkisþjónusta ESB, sem gegndi formennsku í EES samstarfinu á fyrri helmingi 2014, til fyrsta samningafundar um nýtt tímabil Uppbyggingarsjóðs EES þann 22. janúar sl.

Starfsmannabreytingar

Nokkrar starfsmannabreytingar urðu á tímabilinu í sendiráðinu. Ber þar fyrst að nefna að Angantýr Einarsson hóf störf í sendiráðinu sem fulltrúi fjármála- og efnahagsráðuneytisins. Þá hættu störfum við sendiráðið í júní sl. þeir Nikulás Hannigan, sem fór til starfa í fastanefnd Íslands hjá SP í New York, Dr. Matthías Geir Pálsson, sem fór til starfa í utanríkisráðuneytinu og Jón Gunnarsson sem var ráðinn tímabundið til að sinna skjaliasafni og upplýsingamálum sendiráðsins. Eru þeim þökkuð vel unnin störf.

Upplýsingamiðlun

Í samræmi við stefnu utanríkisráðuneytisins um aukna miðlun upplýsinga um störf utanríkisþjónustunnar heldur sendiráðið úti Facebook síðu. Þar eru birtar upplýsingar um helstu störf sendiráðsins auk þess sem þar er miðlað upplýsingum um ýmsa viðburði sem tengjast Íslandi og Íslendingum í umdæmisríkjum sendiráðsins. Fjöldi fylgjenda síðunnar er nú ríflega 300. Einnig nýtir sendiráðið Twitter og er markhópurinn þar helst erlendir notendur sem hafa áhuga á að fylgjast með starfsemi sendiráðsins og málefnum Íslands. Á Twitter er lögð áhersla á skilaboð um Evrópu- og alþjóðasamvinnu Íslands auk menningarmála. Fylgjendur sendiráðsins á Twitter eru nú rúmlega 850.

Borgarþjónusta

Þjónusta og aðstoð við íslenska ríkisborgara er veigamikill þáttur í starfsemi sendiráðsins. Talsverður fjöldi Íslendinga býr í umdæmisríkjum sendiráðsins og erindin eru mörg og fjölbreytt eftir því. Lögð er áhersla á að einstaklingar og fyrirtæki fái góða og skjóta þjónustu, hvort sem um ræðir upplýsingagjöf eða úrlausn vandamála sem upp koma. Sendiráðið sinnir m.a. útgáfu neyðarvegabréfa, framlengingu vegabréfa og tekur á mótum umsóknum um ökuskírteini. Önnur þjónusta felst einnig í sér vottun skjala, í sendiráðið koma Íslendingar til próftöku í samvinnu við skóla á Íslandi og svo mætti lengi telja. Nokkur fjöldi Íslendinga kaus utan kjörstaðar í sendiráðinu og hjá ræðismönnum vegna sveitarstjórnarkosninga í maí. Í umdæmisríkjum sendiráðsins starfa 10 ræðismenn fyrir Íslands hönd sem sinna mikilvægu starfi í þágu íslenskra aðila sem þurfa á aðstoð að halda fjarri starfsstöð sendiráðsins.

Heimsóknir og fundir

Utanríkisráðherra sótti EES-ráðsfund í maí sl. og fundaði hann einnig m.a. með Michel Barnier, sem fer með málefni innri markaðarins í framkvæmdastjórn Evrópusambandsins. Ræddu þeir einkum EES-samstarfið og losun gjaldeyrisshafa. Einnig fundaði Gunnar Bragi með Stine Andresen, framkvæmdastjóra uppbyggingarsjóðs EFTA.

Atvinnuvegaráðherra heimssótti sjávarútvegssýninguna í Brussel í byrjun maí. Í tengslum við sýninguna flutti ráðherra ræðu og tók þátt í pallborði, ásamt fulltrúum ESB og Noregs, um málefni sjálfbærra fiskveiða á Norðurslóðum á vinnustofu um málefnið sem haldin var á vegum norsku sendinefndarinnar gagnvart ESB í Brussel.

Hópur stjórn málafræðinema frá Háskóla Íslands sóttu sendiráðið heim 5. mars sl. og var þeim kynnt starfsemi þess.

EES-samningurinn

Á fyrri hluta ársins voru haldnir fjórir fundir í sameiginlegu EES nefndinni og teknar voru 262 gerðir inn í EES samninginn. Noregur gegndi formennsku í fastanefnd EFTA en ESB sat í forsæti sameiginlegu EES nefndarinnar.

Unnið var að því að draga úr fjölda þeirra gerða sem bíða upptöku í EES samninginn. Á tímabilinu hefur fjöldi þeirra þó staðið því sem næst í stað og er tæplega 600 gerðir. Umtalsverður fjöldi gerða, á bilinu 150-200 er þó tilbúinn til upptöku þegar á fyrsta fundi sameiginlegu nefndarinnar á haustmánuðum. Frekari aðgerða er þörf og hafa EES-EFTA ríkin þrjú sammælt um aukið samstarf og samvinnu en að auki hefur EFTA skrifstofan þróað nýtt verklag sem vonir standa til að flýti upptöku einfaldari gerða og að greina megi fyrr gerðir sem líklegt er að taki talsverðan tíma í vinnslu. Unnið verður eftir nýju verklagi frá miðjum september 2014. Nýjir verkferlar EFTA skrifstofunnar eru í góðu samræmi við markmið íslenskra stjórnvalda varðandi meðferð EES mála og Evrópustefnu ríkisstjórnarinnar.

Á tímabilinu áttu sér stað viðræður um næsta starfstímabil Uppbyggingarsjóðs EES. Mikil undirbúningsvinna fór fram og haldnir voru tíðir samráðsfundir EES-EFTA ríkjanna þriggja auk formlegra og óformlegra funda með fulltrúum utanríkisþjónustu ESB. Í tengslum við viðræður um nýtt sjóðstímabil er einnig samið um tvíhliðamál við ESB þar sem Ísland leggur áherslu á bættan markaðsaðgang fyrir sjávarafurðir. Enn ber nokkuð í milli í viðræðum við ESB en vonir standa til að meiri árangur náist á síðari hluta ársins, þar sem mikilvægt er fyrir alla aðila að tryggja eðlilegt flæði milli starfstímabila sjóðsins.

EES ráðið hélt sinn 41. fund þann 13. maí í Brussel. Utanríkisráðherra Íslands, Gunnar Bragi Sveinsson sótti fundinn. Auk hans sátu í ráðinu að þessu sinni, Mauro Pedrazzini starfandi utanríkisráðherra Liechtenstein, Vidar Helgesen Evrópumálaráðherra Noregs og fyrir hönd Evrópusambandsins, Dimitris Kourkoulas, aðstoðarutanríkisráðherra Grikklands, sem gegndi formennsku í ráðherraráði ESB fyrri hluta árs.

Jafnframt voru viðstaddir fulltrúar aðildarríkja ESB, yfirmenn utanríkisþjónustu ESB, fulltrúar framkvæmdastjórnarinnar, auk fulltrúa EFTA skrifstofunnar og ESA.

Á fundinum var meginumræðuefnið framkvæmd EES samningsins, lagt var mat á stöðu mála og rætt um sameiginlegt markmið allra samningsaðila um að draga úr fjölda gerða sem bíða upptöku í samninginn. Núverandi fjöldi slíkra gerða sé áhyggjuefni og bæði EES-EFTA ríkin og ESB þurfa að leita leiða til þess að fækka þeim og stytta þann tíma sem líður frá samþykkt lögjafar ESB til upptöku og beitingar hjá EES-EFTA ríkjunum. ESB lýsti ánægju sinni með stefnu og markmið Íslands í málefnum EES. Ennfremur var það sameiginlegt niðurstaða fundarins að EES samningurinn hefði reynst farsæll og stæði styrkum fótum.

Á fundi ráðsins er ávallt fjallað sérstaklega um eitt málefna svið þar sem EES-EFTA ríkin og ESB skiptast á skoðunum. Að þessu sinni var fjallað um alþjóðlega sjóflutninga. Utanríkisráðherra Íslands fjallaði í ræðu sinni um norðurslóðasiglingar, þau tækifæri sem felast í opnun siglingaleiðar yfir norðurheimskautið en einnig þær áskoranir sem aukin skipaumferð felur í sér. Ráðherrann lagði áherslu á umhverfisvernd og nána samvinnu allra aðila sem hagsmuna eiga að gæta, ekki síst á vettvangi Norðurskautsráðsins. Líkt og á undanförunum fundum ráðsins lagðist utanríkisráðherra Íslands gegn því að makrílveiðar Íslendinga væru ræddar á fundinum eins og til stóð af hálfu ESB. Fulltrúi ESB undirstrikaði að afstaða ESB í málinu hafi ekki breyst en samþykkti að ekki væri fjallað um makríldeiluna í niðurstöðum EES ráðsfundarins.

Til hliðar við hinn formlega fund ráðsins áttu ráðherrarnir sérstakan fund með fulltrúum ESB um utanríkismál. Að þessu sinni var megin umræðuefnið málefni Úkraínu, en einnig var rætt um aðstæðurnar í Sýrlandi.

Lýst var sérstökum áhyggjum af ástandinu í Úkraínu og óstöðugleika í austurhluta landsins. Ólögleg innlimun Rússlands á Krímskaga var fordæmd og lýst yfir stuðningi við lögleg og viðurkennd landamæri og fullveldi Úkraínu. Eftirlitssveitir ÖSE í Úkraínu gegni lykilhlutverki við að koma í veg fyrir að ástandið versni frá því sem orðið er og mikilvægt er að þær fái að sinna störfum sínum í austurhluta landsins óhindrað.

Fjallað var um ályktun Sameinuðu þjóðanna nr. 2139, sem fordæmir harðlega mannréttindabrot í Sýrlandi, en hún gefur von um að samstaða náist um málefni Sýrlands á alþjóðavettvangi. Ísland fagnaði annarri fyrirhugaðri friðarráðstefnu í Genf og þykir miður að Sýrlandsstjórn hafi hafnað Genfaryfirlýsingunni. Tafarlaus framkvæmd ályktunar SP varðandi efnavopn Sýrlandsstjórnar er mikilvæg og Ísland lýsti yfir ánægju með stuðningi ESB við vinnu Efnavopnastofnunarinnar (OPCW).

Í tengslum við fund ráðsins áttu ráðherrar EES-EFTA ríkjanna sérstakt samráð, í samræmi við Evrópustefnu íslenskra stjórnvalda, þar sem rætt var um sameiginleg hagsmunamál, þar á meðal um orkuöryggi Evrópu.

Uppbyggingarsjóður EFTA

Allt frá gildistöku EES–samningsins hafa EFTA–ríkin innan EES, Noregur, Ísland og Liechtenstein, skuldbundið sig til að leggja sitt af mörkum til að draga úr félagslegum og efnahagslegum ójöfnuði á evrópska efnahagssvæðinu. Í þessari skuldbindingu felst að ríkin þrjú fjármagna í gegnum sérstakan sjóð – Uppbyggingarsjóð EES ýmsar umbætur og uppbyggingu í þeim aðildarríkjum ESB sem lakar standa í þessu samhengi. Tilgangur þessa er að jafna samkeppnisstöðu og tryggja einsleitni ríkja á innri markaði Evrópusambandsins. Af hálfu ESB er litið svo til að stuðningur við þau varði forsendur þess að EFTA-ríkin hafi aðgang að innri markaðnum í gegnum EES-samninginn, en jafnframt er af þeirra hálfu samið um ýmsar viðskiptalegar ívilnanir. Að því er Ísland varðar snúast þær um tollfrjálsan markaðsaðgang fyrir tiltekna sjávarafurðir.

Samningar um framlög til sjóðsins eru gerðir til fimm ára í senn og lauk núverandi tímabili 30. apríl 2014. Framlög á því tímabili nema samtals tæpum einum milljarði evra, en og af því nemur framlag Íslands um 3%. Jafnframt er samið um stækkun sjóðsins eftir því sem ný aðildarríki bætast við ESB og þar með EES. Nýlega lauk stækkun sjóðsins samfara aðild Króatíu að Evrópusambandinu. Hafnar eru samningaviðræður við ESB um fjárframlög og starfsemi Uppbyggingarsjóðs EES á næsta starfstímabili (sjá umfjöllun hér að ofan) skv. samkomulagi aðila um nauðsyn frekari fjárhagsstuðnings við aðildarríki sambandsins sem standa lakar í efnahags- og félagslegu tilliti. Samhliða þeim samningaviðræðum er hafinn undirbúningur EES-EFTA ríkjanna um útfærslu og starfsemi sjóðsins.

Uppbyggingarsjóður EES starfar á sérstökum áherslusviðum. Þessi svið varða nú m.a. umhverfismál, heilbrigðismál, rannsóknir, menntun, menningu og samfélagslegar umbætur af ýmsu tagi auk þess að styðja við og styrkja starfsemi frjálsra félagasamtaka í styrkþegaríkjunum. Samið er við hvert styrkþegaríki um sig um þær áherslur sem það kys að leggja við ráðstöfun styrkfjárins. Á grundvelli þessara samninga eru gerðar áætlanir um þau verkefni sem rekin eru fyrir þetta fé og auglýst opinberlega eftir öllum sem áhuga hafa á þátttöku í þeim.

Auk þess að jafna samkeppnisstöðu styrkþegaríkjanna er annað meginmarkmið sjóðsins að styrkja tvíhliða tengsl þeirra við EFTA-ríkin sem aðild eiga að EES. Á þeim grundvelli eru

reknar margar samstarfsáætlanir með samstarfaðilum frá einhverjum EFTA-ríkjanna, einu eða fleirum, og þær gera ráð fyrir samstarfsverkefnum með þátttöku frá a.m.k. einu EFTA-ríkjanna. Í þessu felast einnig tækifæri fyrir EES-EFTA ríkin.

Styrkþegaríki Uppbyggingarsjóðs EES eru nú Búlgaría, Eistland, Grikkland, Kýpur, Króatía, Lettland, Litháen, Malta, Portúgal, Pólland, Rúmenía, Slóvakía, Slóvenía, Spánn, Tékkland og Ungverjaland.

Nánari upplýsingar um Þróunarsjóð EFTA má nálgast á vef skrifstofu sjóðsins í Brussel (*e. Financial Mechanism Office*) þar sem einnig er hægt að fylgjast með auglýsingum eftir umsóknum um þátttöku í verkefnum.

Áherslur Íslands og þátttaka í samstarfsáætlunum styrkþegaríkja Uppbyggingarsjóðs EES

Á yfirstandandi starfstímabili sjóðsins var í fyrsta skipti skilgreint, sem annað af meginmarkmiðum sjóðsins, að styrkja tvíhliða tengsl EFTA-ríkjanna við styrkþegaríkin. Af Íslands hálfu hefur á þessu tímabili verið lögð sérstök áhersla á að stuðla að samstarfi um rekstur jarðhitaáætlana annars vegar og rannsókn- og skólstyrkjaáætlana hins vegar. Orkustofnun og Rannís hafa verið tilnefnd sem samstarfsaðilar í þessu skyni og hafa þær unnið með systurstofnunum, í þeim styrkþegaríkjum sem kosið hafa að reka slíkar áætlanir, að því að hanna þær og hrinda framkvæmd. Auk þess að skapa íslenskum stofnunum tækifæri til að flytja út þekkingu sína, skapa sér nafn í styrkþegaríkjunum og þjálfast í alþjóðlegum samskiptum, er ekki síður mikilvægt að skapa tækifæri fyrir íslensk fyrirtæki á samstarfi í styrkþegaríkjunum. Slíkt hefur t.a.m. orðið til þess að íslensk fyrirtæki hafa í gegnum samstarf við aðila í styrkþegaríkjunum fengið fjölda verkefna og sum hver stór á grundvelli umræddra samstarfsáætlana.

Hvað varðar áherslur Íslands vegna komandi starfstímabils 2014-2019 þá hefur utanríkisráðherra skipað starfshóp til að móta tillögur. Þegar til þess er litið á hversu mörgum og fjölbreyttum sviðum sjóðurinn starfar er ástæða til að ætla að íslenskar stofnanir og fyrirtæki ættu að geta sótt fram á enn fleiri sviðum en þegar hefur verið stofnað til samstarfs á. EES-EFTA ríkin semja við styrkþegaríkin um hvaða áherslur eru lagðar í hverju ríki um sig og um leið hvaða áætlanir eru reknar sem samstarfsáætlanir og með hvaða samstarfsaðilum. Af um 150 áætlunum er rúmur helmingur rekin sem samstarfsáætlanir, þar af eru þrjár jarðhitaáætlanir reknar í samstarfi við Orkustofnun og ein rannsóknáætlun og 11 skólstyrkjaáætlanir reknar í samstarfi við Rannís og SIU í Noregi.

Auk þátttöku í ofangreindum samstarfsáætlunum taka íslensk fyrirtæki, félagasamtök og stofnanir þátt í fjölda verkefna sem styrkt eru af Uppbyggingarsjóði EES.

Löggjafarmál

Sendiráðið sendir utanríkismálanefnd Alþingis reglulega yfirlit um samþykkt löggjöf ESB og löggjöf í undirbúningi, með megináherslu á þá löggjöf sem fellur undir EES samninginn. Eftirfarandi er yfirlit yfir nokkur af helstu málunum sem hafa verið til umfjöllunar í EES samstarfinu á tímabilinu:

Samþykkt löggjöf sem fellur að hluta eða að öllu leyti undir EES samninginn

Lönd þaðan sem aðildarríki mega flytja inn hey og hálm

Framkvæmdastjórnin breytti lista yfir lönd þaðan sem aðildarríki mega flytja inn hey og hálm.
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0359&from=EN>

Samþætt varnaráætlun til að tryggja að efnaleifar skordýraeiturs í eða á matvælum fari ekki umfram leyfileg hámarks

Framkvæmdastjórnin hefur samþykkt reglugerð um framkvæmd samþættar varnaráætlunar til lengri tíma þar sem leitast er við að tryggja að efnaleifar skordýraeiturs í eða á matvælum fari ekki umfram leyfileg hámarks og til að meta áhættu neytenda vegna slíka efnaleifa. Í reglugerðinni eru mælt fyrir um söfnun og greiningu sýna á matvælum.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0400&from=EN>

Innflutningur á lífrænum vörum frá þriðju ríkjum

Framkvæmdastjórnin breytti reglugerð varðandi umsóknir þriðju ríkja um viðurkenningu á jafngildi þegar kemur að innflutning á lífrænum vörum. Með nýju reglugerðinni verða reglurnar byggðar á alþjóðsamningum sem á að tryggja jöfn samkeppnisskilyrði og aukið gagnsæi.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0442&from=FR>

Notkun sætiefna

Framkvæmdastjórnin hefur veitt leyfi til að nota Advantame sem sætiefni í margvíslegum matartegundum og borðsætiefnum til að koma í stað sykurs. Með leyfinu gefst matvælaframleiðendum tækifæri á auknum sveigjanleika þegar kemur að því að útbúa hitaeningasnauðari matvæli.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0497&from=SL>

Notkun karamellulita í bjór og maldrykkjum

Framkvæmdastjórnin hefur samþykkt reglugerð sem skilgreinir leyfilega notkun á karamellulitum í bjór og maldrykkjum. Nýja reglugerðin er afleiðing nýrrar áhættugreiningar á þessum litum á heilsu neytenda og setur reglur um hámarks magn þessara efna til að tryggja heilsu neytenda.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0505&from=EN>

Klólfting samþykkt sem plöntuverndarvara

Framkvæmdastjórnin hefur samþykkt notkun á plöntunni *Equisetum arvense* L (Klólfting) sem plöntuverndarvöru.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2014:134:FULL&from=EN>

Samræmdar reglur um tóbak

Evrópuþingið og ráðið hafa samþykktu tilskipun sem samræmir lög, reglugerðir og stjórnsýsluákvæði innan aðildarríkjanna um framleiðslu, framsetningu og sölu á tóbaksvörum og skyldum vörum. Nýja reglugerðin uppfærir lög sambandsins um tóbaksvörur í samræmi við þróun sem hefur átt sér stað innan geirans, meðal annars þegar kemur að rafsígarettum. Nýju reglugerðinni er ætlað að bæta framkvæmd innri markaðarins fyrir tóbaksvörur og auka heilsuvernd meðal evrópskra borgara.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0040&from=EN>

Rekjanleikakerfi fyrir flugeldavörur

Framkvæmdastjórnin hefur samþykkt tilskipun um að setja á fót rekjanleikakerfi fyrir flugeldavörur. Samkvæmt tilskipuninni skulu flugeldavörur vera merktar með skráninganúmeri og skulu tilkynntir aðilar halda úti skrá með skráninganúmerunum til að tryggja að auðkenningu flugeldavara á öllum stigum birgðarkeðjunnar.

http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:JOL_2014_115_R_0009&from=EN

Rafrænir reikningar

Evrópuþingið og ráðið hafa samþykkt tilskipun varðandi rafræna reikninga í opinberum innkaupum. Tilskipunin samræmir reglur á þessu sviði innan aðildarríkjanna og tilgreinir sameiginlega staðla.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0055&from=EN>

Meðferð trúnaðarupplýsinga

Framkvæmdastjórnin hefur samþykkt reglugerð sem er ætlað að skilgreina útreikninga á tilteknum tímamörkum, meðhöndlun kvartanna og greiningu og verndun trúnaðarupplýsinga. Er reglugerðinni ætlað að auka skilvirkni þegar kemur að meðhöndlun kvartana, sérstaklega þar sem kemur að óheimilli ríkisaðstoð og auka gagnsæi og réttarvissu.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0372&from=EN>

Reglulegt aksturshæfnispróf

Evrópuþingið og ráðið hafa samþykkt reglugerð sem uppfærir tæknilegar kröfur sem gerðar eru til reglulegra aksturshæfnisprófa ökutækja og flutningavagna. Með hærri kröfum er vonast til að fækka slysum og minnka útblástur bifreiða.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0045&from=EN>

Nauðsynleg skjöl fyrir flutning á farþegum milli landa

Framkvæmdastjórnin hefur samþykkt reglugerð sem uppfærir kröfur um skjöl sem eru nauðsynleg fyrir flutning á farþegum milli landa með sætis- og hópferðarbifreiðum. Reglugerðin samræmir og staðlar eyðublöð og kröfur um nauðsynleg skjöl sem einfaldar reglukerfið í kringum fólksflutninga innan sambandsins.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0361&from=FR>

Króatíska sjóflutningskráin viðurkennd

Framkvæmdastjórnin hefur viðurkennt króatísku sjóflutningaskrána samkvæmt sameiginlegum reglum og stöðlum fyrir skipaskoðanir og eftirlitsstofnanir.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:145:0043:0044:EN:PDF>

Listi yfir bannaða flugrekendur

Framkvæmdastjórnin hefur samþykkt reglugerð sem uppfærir lista yfir flugrekendur sem er bannað að stunda flugrekstur innan Sambandsins. Á listanum eru 296 flugfélög sem bannað er að fljúga innan ESB. Meðal þeirra sem fengu leyfi til að stunda flugrekstur að nýju var Air Astana sem og flugfélög frá Svasílandi.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0368&from=EN>

Skýrslugjöf, greining og eftirfylgni óhappa í almenningssflugi

Evrópuþingið og ráðið samþykktu reglugerð sem uppfærir reglur varðandi skýrslugjöf, greiningu og eftirfylgni óhappa í flugi. Reglurnar eiga að stuðla að auknu öryggi með því að innleiða fyrirbyggjandi og gagnreynd öryggiskerfi sem eiga að koma í veg fyrir slyss með því að greina allar viðeigandi upplýsingar, þar á meðal upplýsingar um óhöpp í almenningssflugi.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0376&from=EN>

Chicago-samningur um alþjóðlegt almenningflug

Framkvæmdastjórnin hefur samþykkt að uppfæra reglur sambandsins er varða Chicago-samninginn um alþjóðlegt almenningflug. Með reglugerðinni eru reglurnar uppfærðar í samræmi við nýjar reglur Alþjóðaflugmálastofnunarinnar (ICAO) varðandi Chicago-samninginn.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2014:132:FULL&from=EN>

Eftirlit með flugrekstri þriðju ríkja

Framkvæmdastjórnin hefur samþykkt reglugerð sem útlistar tæknileg skilyrði og stjórnsýslumeðferð fyrir flugrekendur frá þriðju ríkjum innan sambandsins. Með reglugerðinni er settar reglur varðandi eftirlit Flugöryggisstofnunar Evrópu með flugrekendum þriðju ríkja sem fljúga innan lofthelgi sambandsins.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0452&from=EN>

Stjórnarhættir fyrirtækja

Framkvæmdastjórnin hefur sent frá sér tilmæli varðandi gæði skýrslugjafar um stjórnarhætti fyrirtækja („comply or explain“). Með „comply or explain“ gefst fyrirtækjum kostur á að nýta sér aukinn sveigjanleika þegar kemur að reglum um stjórnarhætti fyrirtækja. Fyrirtæki sem víkja frá ákvæðum laga um stjórnarhætti fyrirtækja eru gerð skyldug til að útskýra í skýrslu sinni um stjórnarhætti fyrirtækja frá hvaða ákvæðum þeir víkja og ástæður þess.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014H0208&from=EN>

Réttindi launþega

Evrópuþingið og ráðið hafa samþykkt reglugerð sem felur í sér ráðstafanir til að auðvelda launþegum að nýta rétt sinn til að sækja um vinnu í öðrum löndum sambandsins. Reglugerðin skyldar aðildarríki til þess að sjá til þess að ein eða fleiri stofnanir á landsvísu veiti stuðning og lagalega aðstoð til farandlaunþega, veita haldgóða lagavernd til farandlaunþega og veita auðvelt aðgengi að upplýsingum um rétt þeirra á ýmsum tungumálum.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0054&from=EN>

Viðbótarlífeyrissparnaður

Evrópuþingið og ráðið hafa samþykkt reglugerð um varðveislu viðbótarlífeyrissparnaðar. Nýju reglurnar fjarlægja hindranir á frjálsri för launafólks vegna viðbótarlífeyrissparnaðar, eins og skilyrði fyrir mjög langri starfssögu til að öðlast þessi réttindi eða hættuna á að tapa réttindunum þegar skipt er um lífeyriskerfi.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0050&from=EN>

Vistfræðileg viðmiðun fyrir umhverfismerki ESB

Framkvæmdastjórnin hefur ákveðið vistfræðileg viðmið fyrir veitingu umhverfismerki ESB fyrir pappírsvörur.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2014:135:FULL&from=EN>

Nagoya-bókunin um erfðaauðlindir

Ráðið hefur ákveðið að staðfesta Nagoya-bókunina um aðgang að erfðaauðlindum og réttláta skiptingu hagnaðar af nýtingu hennar. ESB vill vinna að hraðri innleiðingu ákvæða bókuarinnar innan ESB, en flest aðildarríki eru þegar undirskiftaraðilar að bókuninni.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2014:150:FULL&from=EN>

Umhverfisáhrif vegna opinberra- og einkaframkvæmda

Evrópuþingið og ráðið hafa samþykkt reglugerð varðandi mat á umhverfisáhrifum vegna einka og opinberra framkvæmda. Reglugerðin einfaldar reglur varðandi mat á hugsanlegum

umhverfisáhrifum. Einnig er henni ætlað að minnka stjórnsýslubyrði og að auka umhverfisvernd.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0052&from=EN>

Eftirlit með útblæstri koltvísýrings frá bifreiðum

Framkvæmdastjórnin hefur samþykkt reglugerð sem breytir reglum varðandi eftirlit með útblæstri koltvísýrings frá nýjum, fjölþrepa ökutækjum.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0410&from=EN>

Nýsköpunartækni til að minnka útblástur léttra bifreiða

Framkvæmdastjórnin hefur samþykkt reglugerð sem setur reglur um samþykki og vottun á nýsköpunartækni til að minnka útblástur á koltvísýring frá létum bifreiðum. Reglunum er ætlað að stuðla að þróun og hraðri nýtingunýrrar tækni til að minnka útblástur á koltvísýringi.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0427&from=EN>

Nýtingarkannarnir á býlum

Evrópuþingið og ráðið hafa samþykkt reglugerð um fjárhagsramma fyrir nýtingarkannarnir á býlum fyrir tímabilið 2014-2018. Með könnunum er ætlað að afla upplýsinga um vinnuafli (þar á meðal aldur, kyn og vinnutíma), fjölbreytileika og verktakanotkun á býlum.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0378&from=EN>

Tölfræði um orkunotkun heimila

Framkvæmdastjórnin hefur samþykkt reglugerð sem uppfærir reglur um útreikninga á tölfræði um orkunotkun heimila. Nýjar reglur uppfæra aðferðir sambandsins við útreikninga en orkutölfræði er síbreytilegt fræðisvið vegna tæknilegra framfara og breyttrar stefnu sambandsins.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0431&from=EN>

Hagskýrslur um fyrirtæki

Framkvæmdastjórnin hefur samþykkt reglugerð sem breytir reglum varðandi hagskýrslur um skipulag fyrirtækja að því er varðar skilgreiningu á eiginleikum og tæknilegu sniði fyrir sendingu upplýsinga. Nýju reglurnar skilgreina lýðfræði fyrirtækja með að minnsta kosti einn starfsmann til að svara þörf fyrir aukinn sambærileika upplýsinga.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0439&from=EN>

Hagskýrslur um skipulag fyrirtækja

Framkvæmdastjórnin hefur samþykkt reglugerð varðandi breytingar á reglum um hagskýrslur um skipulag fyrirtækja. Nýju reglurnar tilgreina raðir upplýsinga sem þarf að skila inn og setja skilyrði við mat á gæðum á hagskýrslum um skipulag fyrirtækja.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2014:132:FULL&from=EN>

Kópernikus áætlunin

Evrópuþingið og ráðið hafa samþykkt reglugerð sem setur á fót Kópernikusáætlunina sem tekur m.a. til vöktunar á yfirborði og umhverfi jarðarinnar með nýjustu gervitunglataekni. Áætlunin um hnattrænt eftirlit vegna umhverfis- og öryggismála (GMES-áætlunin) hefur verið starfrækt í nokkur ár, en mun hér eftir ganga undir nafninu Kópernikus-áætlunin til að auðvelda samskipti við almenning um áætlunina.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0377&from=EN>

Bættur aðgangur að tónlist á netinu – sameiginleg stjórnun höfundarréttar

ESB hefur samþykkt tilskipun um sameiginlega stjórnun höfundarréttar (e. collective management of copyright) og leyfi til þess að veita tónlistarþjónustu á netinu sem gildir í

mörgum löndum (e. multiterritorial licensing of online music). Markmiðið er annars vegar að auka gagnsæi og bæta starfsemi samtaka sem sjá um sameiginlega stjórnun höfundarréttar. Hins vegar miðar tilskipunin að því að auðvelda veitingu höfundarréttarleyfa yfir landamæri vegna tónlistar á netinu (e. cross-border licensing of authors' rights in online music). Neytendur munu í kjölfarið hafa mun betri aðgang að tónlist á netinu.

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/intm/141081.pdf

Aukin vernd launafólks gegn hættulegum eignum á vinnustað

ESB hefur samþykkt tilskipun sem miðar að því að auka vernd launafólks gegn hættulegum eignum á vinnustað en á hverjum degi eiga þúsundir launafólks á hættu að komast í snertingu við hættuleg efni á vinnustað sínum, einkum í framleiðslu- og þjónustuiðnaði, landbúnaði og heilbrigðisgeiranum.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-178_en.htm

Launajafnrétti kynjanna

Framkvæmdastjórnin hefur samþykkt tilmæli til að stuðla að launajafnrétti kynjanna með auknu gagnsæi varðandi upplýsingar um launakjör.

http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/gender_pay_gap/c_2014_1405_en.pdf

Endurskoðuð tilskipun um skil menningarverðmæta

Samþykkt hefur verið endurskoðuð tilskipun um skil menningarverðmæta sem mun taka gildi í desember 2015. Eldri tilskipun var frá 1993.

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/internal-market-for-products/cultural-goods/index_en.htm

Menningarborgir Evrópu

Samþykktar hafa verið nýjar reglur um menningarborgir Evrópu frá 2020-2033.

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/educ/140924.pdf

Nýjar reglur um ríkisstyrki til rannsókna og nýsköpunar

Framkvæmdastjórn ESB hefur samþykkt nýjar reglur sem fela í sér miklar nýjungar á sviði ríkisstyrkja til rannsókna, þróunar og nýsköpunar. Reglurnar munu taka gildi 1. júlí 2014. Frá því að fyrstu reglur á þessu sviði voru samþykktar (2006/c 323/01) 1. janúar 2007 hefur framkvæmdastjórn ESB heimilað um 250 ríkisstyrki og 55 aðstoðarverkefni. Áætlað er að um 62,4 milljörðum evra hafi verið varið í ríkisstyrki til rannsókna- og nýsköpunarverkefna frá 2007.

<http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/state-aid-commission-adopts-new-rules-facilitating-public-support-research-development-and>

Blár hagvöxtur

Framkvæmdastjórn ESB hefur birt nýja orðsendingu um bláan hagvöxt þar sem ný aðgerðaráætlun á sviði hafrannsókna og nýsköpunar er kynnt til sögunnar. Stefnt er að teikna upp rafrænt kort af sjávarbotni Evrópu fyrir 2020, koma upp rafrænum upplýsingagrunni, skoða möguleikann á að stofna EIT KIC um bláan hagvöxt og stofna nýjan vettvang fyrir vísindamenn og stofnanir til að deila hugmyndum og niðurstöðum.

http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/blue_growth/ og http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-536_en.htm

Löggjöf sem er í undirbúningi og fellur að hluta eða öllu leyti undir EES samninginn

Framkvæmdastjórnin leggur fram tillögu um meiri og betri lífrænar vörur

Framkvæmdastjórnin hefur lagt fram tillögu um nýja reglugerð varðandi lífræna framleiðslu og merkingar á lífrænum vörum. Sjónarmið neytenda og framleiðanda eru í fyrirrúmi í nýju tillögunni sem er ætlað að bæta úr annmörkum á núverandi lagaumhverfi.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014PC0180&qid=1397557249389&from=EN>

Reglugerð um einkahlutafélög eins aðila

Framkvæmdastjórnin hefur lagt fram tillögu um reglugerð sem á að einfalda og gera það ódýrara að setja á fót fyrirtæki í Evrópusambandinu. Er reglugerðinni sérstaklega ætlað að hvetja lítil og meðalstór fyrirtæki til að stunda viðskipti í öðrum aðildarríkjum.

http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/docs/ia_2014/com_2014_0212_anx1_en.pdf

Reglugerð um hvatningu langtímahluthafa til aukinnar þátttöku í ákvörðunartöku

Framkvæmdastjórnin hefur lagt fram tillögu um reglugerð sem á að auka þátttöku langtíma-hluthafa í ákvarðanatöku fyrirtækja. Reglugerðin á m.a. að veita hluthöfum aukin völd til að hafa áhrif á launagreiðslur framkvæmdastjóra, stuðla að langtíma sjálfbærni fyrirtækja innan ESB og skapa aðlaðandi umhverfi fyrir hluthafa.

http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/docs/ia_2014/com_2014_0213_en.pdf

Ákvörðun um forvarnir gegn og fyrirbyggingu svartrar vinnu

Framkvæmdastjórnin hefur lagt fram tillögu að ákvörðun um aðgerðaráætlun sem á að auka samvinnu á evrópskum vettvangi til að koma í veg fyrir svarta atvinnustarfsemi. Aðgerðaráætlunin mun samræma aðgerðir aðildarríkja í baráttunni gegn svartri vinnu sem skaðar vinnuáæstæður, sanngjarna samkeppni og fjárlög ríkisins.

http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/docs/ia_2014/com_2014_0221_en.pdf

Sameiginlegt fyrirtæki á sviði lífræns iðnaðar

Framkvæmdastjórnin hefur lagt til reglugerð um sameiginlegt fyrirtæki á sviði lífræns iðnaðar. Helsta áherslan verður á endurvinnslu plöntuafurða sem eru ekki hæfar til manneldis og lífbrjótanlegan úrgang í lífrænar vörur og lífheldsneyti.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0496:FIN:en:PDF>

Samkomulag um nýja tilskipun um innstæðutryggingar

Ráðið og Evrópuþingið komust að samkomulagi um nýja tilskipun um innstæðu-tryggingar. Markmiðið er að samræma enn frekar reglur um þetta efni í aðildarríkjum ESB og auka vernd innstæðueigenda, m.a. með því að tryggja innstæður um allt að 100 þús. evrur í stað 20 þús. evrur eins og núverandi innstæðutryggingakerfi gerir og greiða innstæðu-eigendum út andvirði innstæðnanna fyrr en ella. Jafnframt er innlánsstofnunum gert að greiða hærra hlutfall af öllum innstæðum (0,8% í stað 0,3%) til að standa straum af starfsemi tryggingasjóði innstæðueigenda. Búist er við því að tilskipunin verði endanlega samþykkt í apríl og öðlist gildi fljótlega í kjölfarið.

http://consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/141059.pdf

Umbætur á bankakerfi ESB

Framkvæmdastjórn ESB hefur lagt fram tillögu að nýjum reglum sem ætlað er að að hindra stærstu fjármálastofnanir í aðildarríkjunum í að stunda svokölluð eigin viðskipti (e.

proprietary trading). Eftirlitsaðilar fá heimildir til þess að krefjast þess að slíkir bankar aðskilji tiltekin áhættusöm viðskipti frá innlánastarfsemi sinni ef fjárhagslegu jafnvægi er ógnað.

http://europa.eu/newsroom/rapid-failover/ip-14-85_en.pdf

Aukin réttindi flugfarþega

Evrópuþingið hefur tekið til umfjöllunar og greitt atkvæði um löggjöf sem ætlað er að bæta réttindi flugfarþega sem lenda í því að flugi þeirra er seinkað eða aflýst eða farangur þeirra týnist. Meðal annars er markmiðið að bæta upplýsingaflæði og auðvelda farþegum að leggja fram kvartanir og fá úrlausn sinna mála.

<http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/content/20140203IPR34618/html/Parliament-pushes-for-enforceable-air-passenger-rights>

Áætlun ESB 2030 á sviði loftslagsbreytinga og orkumála

Framkvæmdastjórn ESB kynnti þann 22. janúar sl. nýja áætlun á sviði loftslags- og orkumála til ársins 2030. Helstu markmið þessarar áætlunar eru minnkun losunar gróðurhúsalofttegunda um 40% miðað við losun árið 1990, setning bindandi markmiða fyrir öll aðildarríki ESB á sviði endurnýjanlegrar orku um a.m.k. 27%, aukin áhersla á stefnumörkun á sviði bættrar orkunýtingar og gerð nýs stjórnkerfis og nýrra vísa (e. indicators) til að tryggja samkeppnishæft og öruggt orkukerfi.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-54_en.htm

Önnur EES tengd málefni

Þátttaka í áætlunum ESB

Með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar þann 16. maí gerðist Ísland formlegur þátttakandi í nýrri samstarfsáætlun ESB á sviði mennta- og æskulýðsmála Erasmus+, vísinda- og nýsköpunarmála Horizon 2020 og menningarmála Creative Europe.

<http://www.efta.int/eea/news/horizon-2020-erasmus-and-creative-europe-extended-eea-efta-countries-2782> og http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-566_en.htm

Með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar þann 27. júní gerðist Ísland formlegur þátttakandi í samstarfsáætlunum ESB er varða atvinnunýsköpun og samkeppnishæfni lítilla og meðalstórra fyrirtækja. Áætlunum EAsI (Employment and Social Innovation) og COSME (Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises) er meðal annars ætlað að stuðla að atvinnunýsköpun og hreyfanleika vinnuafls auk þess að auðvelda aðgengi að fjármögnun.

<http://www.efta.int/eea/news/new-eu-programmes-extended-eea-efta-states-2871>

Skortur á fjármagni kemur í veg fyrir að fyrirtæki nái að notfæra sér nýsköpun

Samkvæmt nýjustu Innobarometer-könnun ESB er aðgengi að fjármagni helsta hindrun fyrirtækja við að fjárfesta í rannsóknum- og þróun og notfæra sér nýsköpun. Framkvæmdastjórnin telur nauðsynlegt að bæta aðgengi lítilla og meðalstórra fyrirtækja að fjármagni til að nýta sér nýsköpun í viðskiptalegum tilgangi.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-610_en.htm

Leiðbeiningar varðandi ríkisaðstoð til flugvalla og flugfélaga

Framkvæmdastjórn ESB hefur samþykkt nýjar leiðbeiningar varðandi ríkisaðstoð til flugvalla og flugfélaga í samræmi við reglur ESB um ríkisaðstoð. Markmiðið er að tryggja góð tengsl milli svæða innan Evrópu en jafnframt koma í veg fyrir röskun á samkeppni.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-172_en.htm

Nýjar leiðbeiningar um almannatryggingar ESB

Framkvæmdastjórn ESB gaf þann 13. janúar sl. út leiðbeiningar um hvernig beri að túlka ákvæði í almannatryggingareglugerð ESB s.s. um fasta búsetu og tímabundna dvöl í öðru ríki. Markmiðið er að auðvelda ákvarðanir um hvaða aðildarríki beri að inna af hendi tryggingagreiðslur vegna fólks sem flytur búferlum innan EES. Leiðbeiningar framkvæmdastjórnarinnar skýra einnig þær reglur sem gilda fyrir útsenda starfsmenn erlendra þjónustufyrirtækja, s.s. í byggingariðnaði.

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=2021&furtherNews=yes>

Upplýsingar um upptöku ESB-löggjafar í EES-samninginn

EES - Lex er ný heimasíða á vegum EFTA skrifstofunnar sem veitir upplýsingar um stöðu ESB gerða (reglugerðir, tilskipanir, ákvarðanir) sem hafa verið felldar inn í EES-samninginn eða eru til skoðunar vegna hugsanlegrar upptöku í framtíðinni.

<http://www.efta.int/eea-lex>

Svört atvinnustarfsemi

Framkvæmdastjórnin leggur til að komið verði á fót evrópskum samráðsvettvangi til að auka samstarf í baráttunni gegn svartri atvinnustarfsemi. Slík starfsemi hafi neikvæð áhrif á starfsaðstæður launamanna, hindri eðlilega samkeppni og dragi úr skatttekjum hins opinbera.

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=2055&furtherNews=yes>

Samþykkt löggjöf og annað – utan EES samningsins

Nýjar reglur um fjármögnun stjórnmalaflokka á Evrópuvettvangi

Áætlanir um að bæta fyrirkomulag fjármögnunar og réttarstöðu stjórnmalaflokka á Evrópuvettvangi og tengdra stofnanna hafa verið samþykktar. Nýju reglum er ætlað að skýra fjármál þeirra en nýtt eftirlitskerfi er hluti af áætluninni.

<http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/content/20140317IPR39131/html/New-rules-on-funding-EU-political-parties-and-foundations>

Tollasamvinna milli ESB og Kína

ESB og Kína hafa skrifað undir tímamótasamning um gagnkvæma viðurkenningu og aukið samráð um samvinnu í tollamálum. Samningurinn felur í sér lægri kostnað fyrir þá sem stunda viðskipti milli svæðanna sem og einfaldari ferli auk aukins fyrirsjáanleika.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-555_en.htm

ESB birtir samningsafstöðu í fríverslunarviðræðum við BNA

Framkvæmdastjórnin birti samningsafstöðu ESB á sex sviðum í fríverslunarviðræðunum við BNA (TTIP). Sviðin sem um ræðir eru fjármálamarkaður, efni, snyrtivörur, lyf, vélknúin ökutæki og textílvörur og fatnaður.

<http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1018>

<http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1076>

Áætlun ESB á sviði haforku

Framkvæmdastjórn ESB kynnti þann 20. janúar sl. aðgerðaáætlun til að auðvelda frekari þróun endurnýjanlegrar haforku í Evrópu (e. Blue Energy). Stofnað verður þekkingarsetur (e. Ocean Energy Forum) sem mun þjóna sem samstarfsvettvangur vísindamanna og hagsmunaaðila á þessu sviði. Þróun á sviði haforku er eitt af fimm forgangsverkefnum framkvæmdastjórnar ESB á sviði blás hagvaxtar (e. Blue Growth) sem kynnt voru árið 2012.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-36_en.htm

ESB og Kína hefja viðræður um gerð fjárfestingasamnings

Hafnar eru viðræður um fjárfestingasamning sem tryggja á að markaðir beggja séu opnir fyrir fjárfestingar í báðar áttir. Það skapar einfaldari, öruggari og fyrirsjáanlegri lagaramma fyrir fjárfesta. Evrópusambandið telur slíkan samning vera mikilvægan þátt í því að koma á nánari tengslum á sviði verslunar og fjárfestinga í hagkerfum ESB og Kína. Eitt af forgangsverkefnum ESB í viðræðunum verður að fjarlægja hindranir fyrir fjárfesta frá ESB til að fjárfesta á kínverska markaðinum.

<http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1013>

Letland tekur upp evruna

Letland tók upp evruna 1. janúar sl. og varð þar með 18. meðlimur evrusvæðisins. Upptaka evrunnar gengur samkvæmt áætlun og 8. janúar sl. voru þegar meira en níu af hverjum tíu peningagreiðslna í verslunum í evrum. Engin stór vandamál hafa komið upp.

http://ec.europa.eu/economy_finance/articles/euro/2013-12-06-latvia-getting-ready-euro_en.htm

Hindrunum aflétt á frjálsri för launafólks frá Búlgaríu og Rúmeníu

Hinn 1. janúar sl. var hindrunum á frjálsri för launafólks frá Búlgaríu og Rúmeníu aflétt þ.a. ríkisborgarar þessara ríkja geta nú nýtt rétt sinn til þess að starfa í öllum aðildarríkjum ESB að fullu án sérstaks atvinnuleyfis. Síðan 2007 hafa ríkisborgarar Búlgaríu og Rúmeníu getað starfað án hindrana í þeim 19 aðildarríkja ESB sem ákváðu að takmarka ekki þann möguleika til bráðabirgða eins og boðið var upp á við aðild ríkjanna að ESB. Þar af leiðandi búa þegar yfir 3 milljónir manna frá Búlgaríu og Rúmeníu í öðrum aðildarríkjum ESB og er því ekki búist við mikilli aukningu í kjölfar þess að þessum síðustu hindrunum hafi verið rutt úr vegi.

http://europa.eu/rapid/press-release MEMO-14-1_en.htm

Framkvæmdastjórnin fer fram á endurgreiðslu styrkja

Framkvæmdastjórnin fer fram á að 318 milljónir evra sem voru ranglega greiddar af aðildarríkjunum innan sameiginlegu landbúnaðarstefnunnar verði endurgreiddar til framkvæmdastjórnarinnar. Samkvæmt hinu svokallaða staðfestingaferli reikninga getur framkvæmdastjórnin farið fram á endurgreiðslu þegar ekki er farið eftir tilskildum reglum ESB eða vegna ófullnægjandi eftirlits með útgjöldum vegna landbúnaðar.

http://europa.eu/rapid/press-release IP-14-377_en.htm

Löggjöf í undirbúningi sem fellur utan EES samningsins

Bann við reknetum

Framkvæmdastjórnin hefur lagt til að veiðar með reknetum verði með öllu bannaðar innan landhelgi ESB frá og með 1. janúar 2015. Þrátt fyrir núverandi reknetabann sem bannar veiðar á tilteknum flökkustofnum veiðareknet áfram sjávarspendýr, skjaldbökur og fugla sem meðafla. Til að koma í veg fyrir að komist verði í kringum lögin verða veiðar með reknetum bannaðar með öllu sem og geymsla rekneta í fiskiskipum.

http://europa.eu/rapid/press-release IP-14-563_en.htm

Ríkisaðstoð í landbúnaði, skógrækt og til dreifbýlispróunar

Framkvæmdastjórn ESB hefur birt drög að reglum um ríkisaðstoð í landbúnaði, skógrækt og til dreifbýlispróunar í því skyni að að upplýsa stofnanir, opinber stjórnvöld, samtök, fyrirtæki og einstaklinga sem geta gert athugasemdir við drögin til 24. mars nk. Markmiðið með nýju reglunum er að minnka álag á stjórnsýsluna og taka upp skilvirkara verklag.

http://europa.eu/rapid/press-release IP-14-185_en.htm

Nýjar reglur fyrir stór fyrirtæki um birtingu tiltekinna upplýsinga

Í undirbúningi eru reglur um birtingu upplýsinga af hálfu tiltekinna stórra fyrirtækja um umhverfis- og starfsmannamál, virðingu fyrir mannréttindum auk mála tengdum spillingu og

mútum. Fyrirtækin munu þurfa að lýsa stefnu sinni í þessum málum, árangri og áhættu þeim tengdri. Markmiðið er að auka gagnsæi og ábyrgð fyrirtækja.

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/intm/141189.pdf

Samráð um nýjar tæknilegar reglur hinnar sameiginlegu fiskveiðistefnu ESB

Framkvæmdastjórn ESB hefur stofnað til samráðs við hagsmunaaðila í sjávarútvegi til að stuðla að þróun nýrra tæknilegra reglna í tengslum við endurnýjaða sameiginlega sjávarútvegsstefnu ESB. Samráðsferlið hófst 24. janúar og lauk 25. apríl 2014.

Nýjar reglur á þessu sviði fara saman við markmið áætlunarinnar „Evrópa 2020“ þar sem gert er ráð fyrir einföldun á sjávarútvegsstefnu ESB en hún hefur verið gagnrýnd fyrir það hve flókin hún er og hve erfitt er að framfylgja henni.

Stefnt er að því að ná markmiðum hinnar endurskoðuðu sjávarútvegsstefnu ESB á eftirfarandi hátt:

- Með einföldun regluverks sem gerir ráð fyrir því að tæknilegar reglur geti verið svæðisbundnar.
- Með aðgerðum til að minnka og koma í veg fyrir veiðar á fiski, sem útgerðaraðili sækist ekki eftir, með úrbótum á veiðarfærum ásamt stað- og tímabundnum aðgerðum.
- Með því að lágmarka áhrif veiðarfæra á vistkerfi hafsins vegna brottkasts aukaafra og takmörkun veiða á viðkvæmum fiskislóðum.

http://ec.europa.eu/dgs/maritimeaffairs_fisheries/consultations/technical-measures/index_en.htm

Bætt viðskipti með unnar landbúnaðarvörur

Evrópuþingið hefur samþykkt tillögu framkvæmastjórnarinnar um að uppfæra viðskiptafyrirkomulag sambandsins með unnar landbúnaðarvörur. Nýja reglugerðin mun auðvelda viðskipti með unnar landbúnaðarvörur milli ESB og landa utan sambandsins.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-240_en.htm

Pólitískt samráð við ESB

Á fyrri hluta ársins áttu EES-EFTA ríkin pólitískt samráð við ESB um helstu mál í deiglu á alþjóðavettvangi. Stutt umfjöllun um fundina fer hér á eftir.

Afríka

EES/EFTA ríkin áttu samráð við Evrópusambandið um málefni Afríku í febrúar sl. Á fundinum var sagt frá því að Þróunarsamvinnustofnun hóf þróunarsamvinnu við Malaví árið 1989 og var ástandið í landinu rætt. Ísland leggur áherslu á menntun, vatnshreinun og bætt heilbrigðiskerfi. Upplýsti Ísland meðal annars um samstarf sitt við Mangochi-héraðsstjórnina. Einnig var upplýst um samstarf Íslands um nýtingu jarðhita í Sigdalnum og Afríku sunnan Sahara, í samstarfi við Afríkusambandið.

Sérstaklega var rætt um Sómalíu. Voru ríkin sammála um að ástand mannréttindamála væri afar slæmt og hjálparstarfsmenn þar í landi standi frammi fyrir óöruggum vinnuskilyrðum út af ótryggu stjórn málaástandi og skort á öryggisgæslu. Nauðsynlegt sé að tvinna saman alþjóðlegar aðgerðir, getu ríkisstjórnarinnar og tryggja stuðning ættflokka höfðingjanna í landinu til að auka tiltrú fólksins.

Austur-Evrópa og Mið-Asía

Utanríkisþjónusta Evrópusambandsins og EES-EFTA ríkin báru saman bækur um Austur-Evrópu og Mið-Asíu hinn 17. janúar sl. EES-EFTA ríkin lýstu velþóknun sinni á nágrannastefnu ESB til austurs og samstarf við Austur-Evrópuríki utan sambandsins, sem skilað hefði árangri. Ísland vísaði til afdráttarlausrar afstöðu utanríkisherra á fundi Öryggis-

og Samvinnustofnunarinnar í Kænugarði. ESB lagði áherslu á að aðilar mynduðu breiðfylkingu í málinu.

Vestur-Balkanskagi

Utanríkisþjónusta Evrópusambandsins og EES/EFTA áttu samráð um málefni Vestur-Balkanskaga 19. febrúar sl., einkum Bosnía og Hersegóvínía, Albanía, Kosovó og Makedóníu og Serbíu. Einnig var rædd hugsanleg svæðisbundin samvinna milli ríkjanna á vestanverðum Balkanskaga. Voru ríkin sammála um að Úkraínudeilan hafi sýnt fram á að stjórnarfar Vestur-Balkanríkjanna sé í betra ástandi en í ýmsum öðrum Austur-Evrópulönd.

Hvað varðar Albaníu, þá kom fram að stjórnvöld hefðu náð árangri í baráttu sinni gegn spillingu í dómskerfinu og hefðu notið alþjóðlegrar ráðgjafar við endurbætur á löggjöf. Þess skal getið að Albanía telst umsóknarríki að ESB síðan í júní sl.

Ísland hafði framsögu um þróun mála í Makedóníu. Vandséð væri að Evrópuvegferð ríkisins myndi ganga hratt vegna stjórn málaástandsins í landinu. Aðilar lýstu áhyggjum af stöðu lýðræðis, réttarfars og mannréttinda. Þá var rætt um verkefnið Skopje 2014 sem miðar að uppbyggingu borgarinnar, en verkefnið er bæði ákaflega dýrt á tímum efnahagsþrenginga og er móðgandi gagnvart minnihlutahópum í landinu og Grikklandi, vegna tengingar við Makedóníu hina fornu. Engin ákvörðun hefur verið tekin af hálfu ESB um hvernær aðildarviðræður verði hafnar, en það tengist m.a. nafnaágreiningi Makedóníu við nágranna sína í Grikklandi.

Rætt var um málefni Kosovó og Serbíu, sérstaklega um mikilvægi þess að ljúka endurskipulagninu dómsvaldsins í Kosovó. ESB vinnur að gerð samstarfs- og stöðugleikasamnings við Kósóvó og vonir standa til að viðræðum ljúki á árinu. Samstarfsverkefni ESB og Kósóvó um réttarfara er nú til endurskoðunar vegna vegna þróunar í samstarfi ríkjanna.

Schengen

Staðan á ytri landamærum Schengen svæðisins hefur verið í brennidepli undanfarna mánuði, m.a. í kjölfar þess að hundruðir farandsfólks létu lífið við strendur Ítalíu í október sl. á leið sinni yfir Miðjarðarhafið, þegar bátur þeirra sökk. Úrbætur á Miðjarðarhafssvæðinu, m.a. í gegnum aðgerðarhóp um Miðjarðarhafið (e. *Task Force Mediterranean, TFM*) hafa verið mjög ofarlega á baugi, mannúðleg meðferð hælismála og fleira því tengt. Í því samhengi hefur einnig verið hafin umræða um tengsl skipulagðrar glæpastarfsemi og málefna hælisleitenda og flóttamanna. Þá hefur sértsaklega verið fylgst með ástandinu í Sýrlandi, Norður Afríku og Úkraínu, og áhrif þessa á ytri landamæri Schengen, en helmingur hælisleitenda það sem af er árið 2014 koma frá Sýrlandi.

Hvað varðar reglusetningu og rekstur Schengen samstarfsins má nefna að umfjöllun miðar vel um tvíþætta landamærapakkann (e. *Smart Borders Package*) sem inniheldur þróun og gangsetningu svokallaðs Entry/Exit kerfis fyrir Schengen svæðið og áætlun um einföldun á landamæraeftirliti fyrir þá sem ferðast oft til ESB. Þá hófst vinna við að hrinda í framkvæmd nýja fjármálapakkanum, þ.m.t. innri öryggissjóði um ytri landamæri og vegabréfsáritanaútgáfufyrir tímabilið 2014-2020. Framkvæmdastjórnin kynnti í júní sl. tillögur um samræmdar reglur um tillögur sínar sem miða að því að gera vegabréfsáritanaumsóknir og útgáfu einfaldari, hraðari og samræmdari (e. *Union Code for Visas*). Fyrst og fremst er ætlunin að auðvelda stjórnsýsluframkvæmd við útgáfu áritana.

Enn hefur engin ákvörðun verið tekin um fulla þátttöku Búlgaríu og Rúmeníu í Schengensamstarfinu. Ríkin vinna enn að úrbótum til að uppfylla skilyrði aðildar en nokkur ríki ESB hafa efasemdir um að ríkin séu tilbúin til að taka þátt í samstarfinu. Haft er eftir ráðamönnum í Búlgaríu að líklega sé ekki raunhæft að landið verði aðili að Shengen fyrr en í fyrsta lagi 2017.

Í maí sl. kom út 5. hálfárskýrsla framkvæmdastjórnarinnar um ástandið á Schengen svæðinu en skýrslan spannar tímabilið nóvember 2013 til apríl 2014.

Í fyrsta lagi er í skýrslunni fjallað um ástandið á ytri landamærum Schengen. Sé horft til sama tímabils árið á undan er aukningin á útlendingum í ólögmati för allt að 96%. Sé miðað við mánuðina á undan skýrslutímabilinu hefur hins vegar dregið úr ólögmati för útlendinga, en það skýrist líklega af árstíðarsveiflum. Fjöldi tilvika og þrýsingur á ytri landamæri virðist viðvarandi og má reikna með enn frekari aukningu en hún hefur verið mest um Miðjarðarhafið.

Í öðru lagi fjallar skýrslan um ástandið inni á Schengen svæðinu, þar sem helsta vandamálið eru óreglulegir og ólöglegir útlendingar (e. irregular migrants, þá í ólögmati dvöl). Þetta er jafnframt talið eitt stærsta vandamál Schengen svæðisins. Miðað við fyrirbyggjandi, en þó takmarkaðar, upplýsingar um útlendinga í ólögmati dvöl inni á Schengen svæðinu virðist hafa orðið tæplega 10% aukning á tímabilinu 2013-14 miðað við 2012-13. Flest tilvik hafa greinst í Þýskalandi, Svíþjóð, Frakklandi, Spáni og Belgíu.

Áhættugreiningarnet Frontex - FRAN (e. *Frontex Risk Analysis Network*) hóf í janúar s.l. að safna upplýsingum skv. mælikvörðum vegna ólögmatrar farar innan Schengen svæðisins. Frumgreining bendir til að flestir útlendingar sem fara um ytri landamæri Schengen enda för sína ekki í fyrsta viðkomulandi, heldur halda áfram til annarra áfangastaða innan svæðisins. Greiningin nær m.a. til upprunalanda og mismunandi ferðaleiðir eftir þeim.

Í þriðja lagi fjallar skýrslan um beitingu ríkjanna á Schengen réttarreglunum. Greint er frá því að EUROSUR-landamæraeftirlitskerfið hafi verið komið til framkvæmdar í 19 Schengen-ríkjum í árslok 2013 og að gert sé ráð fyrir að önnur ríki, þ.m.t. Ísland, hefji þátttöku árið 2014. Í skýrslunni er sérstaklega er tekið fram að Ísland hafi eitt ríkja ekki innleitt Brottvísunartilskipuna nr. 2008/115/ESB (e. *Return Directive*). Í maí sl. samþykkti Alþingi hins vegar lög um breytingu á útlendingalögum nr. 96/2002 þar sem ákvæði brottvísanatilskipunarinnar eru að fullu innleidd.

Utanríkismál og ESB

Eitt verkefna sendiráðsins er að fylgjast með umræðu og ákvörðunartöku innan ESB á sviði utanríkismála, einkum fundum utanríkisráðherra sambandsins. Samráð við stofnanir sambandsins og fastanefndir aðildarríkjanna um utanríkismál er með margvíslegum hætti. Utanríkisþjónusta ESB (EEAS), eins og í tilviki EES-samningsins, er lykilsamstarfsaðili um alþjóðamál. Fulltrúar utanríkisþjónustu ESB og EES/EFTA ríkjanna eiga reglulega samráð eftir efnissviðum en auk á fulltrúi Íslands sæti á fundi stjórn mála- og öryggisnefndar ESB, á grundvelli aðildar Íslands að Atlantshafsbandalaginu. Þess utan er sjónarmiðum Íslands komið á framfæri eftir margvíslegum leiðum, formlegum sem óformlegum. Þá leitast starfsmen sendiráðsins við að geta á hverjum tíma aflað upplýsinga um það sem er eftst á baugi innan ESB, m.a. með öflugu tenglaneti innan stofnana ESB.

Reglulega berast Íslandi boð um að taka undir yfirlýsingar ESB varðandi utanríkismál- og alþjóðamál. Á fyrri helmingi ársins bárust 27 boð um að taka undir slíkar yfirlýsingar og tók Ísland undir 25 þeirra. Yfirlýsingar þessar vorðu flestar mannréttindi, umhverfismál, lýðræði og átakasvæði. Ísland beitir samsvarandi refsiaðgerðum og ESB gagvart Rússlandi vegna Úkraínumálsins.

Fundir utanríkisráðherra ESB

Utanríkisráðherrar aðildarríkjanna hittust níu sinnum á ráðsfundi fyrri hluta árs 2014. Úkraínudeilan og samskiptin við Rússland voru í kastljósinu í utanríkismálum síðastliðna sex mánuði. Önnur mál voru þó einnig í deiglu, svo sem ástandið í Sýrlandi, Mið-Afríkulýðveldinu, Írak svo og endurskoðun sameiginlegrar öryggis- og varnaráætlunar Evrópusambandsins. Hér á eftir er stiklað á stóru í umfjöllun ráðsins um einstök mál og gerð grein fyrir þeim ákvörðunum sem teknar voru.

Úkraína/Rússland

Eins og sagði hér að ofan voru málefni Úkraínu og samskiptin við Úkraína efst á baugi á fyrri hluta ársins á sviði utanríkismála. Má segja að vinna ESB hafi beinst að því að styðja við nýja stjórn í Kænugarði, draga úr spennu í austurhluta Úkraínu og bregðast við afskiptum Rússlands af innanríkismálum þar.

Fyrstu viðbrögð við ástandinu í Úkraínu og afskiptum Rússlands af innanlandsmálum voru þau að aflýsa G8 leiðtogafundinum sem vera átti í Sochi og viðræðum um auðveldari málsmeðferði við útgáfu vegabréfsáritana slegið á frest. Í mars sl. jók ESB á aðgerðir gagnvart Rússlandi og frysti eignir og setti háttsetta embættismenn og aðila tengda Rússlandsforseta í ferðabann. Frysting eigna og ferðabann hafa verið frekar útfærð og eru nú umfangsmikil. Við lok tímabils þessarar skýrslu hafði ekki verið farið á þriðja stig aðgerða, sem gæti falið í sér eiginlegar viðskiptaþvinganir. Það er ljóst að komi til slíkra aðgerða munu þau geta haft neikvæði áhrif innan ESB. Búist má við að atburðirnir í Úkraínu muni lita samskipti ESB og Rússlands á neikvæðan hátt á næstu misserum og árum og vekja upp nýjar spurningar um öryggi í Evrópu, sem talist hefur sjálfsagt mál á síðari tímum.

Það var nokkuð áfall fyrir nágrannastefnu ESB þegar Úkraína neitaði að skrifa undir samstarfssamning við ESB-ríkin síðari hluta 2013. Þeir atburðir féllu þó fljótt í skugga umrótsins í Úkraínu, stjórnarskipta, deilunnar um Krímskaga og versnandi samskipta við Rússland. Nýr forseti Úkraínu og forystumenn ESB undirrituðu síðan nýjan Samstarfs- og stöðugleikasáttmála hinn 27. júní sl. Samningurinn er hefðbundinn fyrir ESB að því leiti að hann nær bæði til viðskipta, með fríverslun, efnahagssamstarfs og til pólitísks samstarfs.

Hvað varðar nánara samband Úkraínu og ESB fjallaði ráðherraráðið um utanríkismál um hugsanlega aðild Úkraínu að sambandinu í framtíðinni á fundi sínum í febrúar. Eins og kunnugt er þá eru hins vegar skiptar skoðanir meðal aðildarríkjanna um hvort aðild Úkraínu að sambandinu sé raunhæf.

Bosnía og Hersegóvína

Úkraínudeilan og sjálfstæðisyfirlýsing og innlimun Krímskaga í Rússland hefur komið róti á viðkvæm mál tengd stjórnskipan Bosníu og Hersegóvínu, þar sem endurskoðun stjórnarskrár sambandsríkisins stendur yfir, m.a. vegna Sejdic-Finci dómsins sem kveðinn var upp af

Mannréttindadómstól Evrópu¹. Hafa Bosníu-Serbar m.a. lýst yfir vilja til að stofna sjálfstætt ríki. Evrópusambandið leggur áherslu á tryggja Bosníu og Hersegóvínu sem sjálfstætt sameinað ríki með ákveðin landamæri. Að því leyti eru kröfur aðskilnaðarsinna Serba taldar óásættanlegar.

Mið-Afríkulýðveldið

Deilurnar í Mið-Afríkulýðveldinu hafa verið mikið ræddar á vettvangi Evrópusambandsins. Hinn 1. apríl sl. hóf ESB sameiginlegar hernaðaraðgerðir í Mið-Afríkulýðveldinu (EUFOR CAR Bangui-aðgerðina), sem er sú fyrsta innan ramma sameiginlegu öryggis- og varnarstefnunnar síðan 2008 í Sómalíu. Verkefnið er til sex mánaða og beinist að Bangui-svæðinu og þá sérstaklega flugvælinum sem hefur verið breytt í flóttamannabúðir.

Sýrland

Málefni Sýrlands hafa einnig verið á dagskrá funda utanríkisráðherranna síðastliðna mánuði. Einkum hefur Evrópusambandið lagt áherslu á að finna lýðræðislega lausn sem fylgi Genfarferlinu. Hefur sambandið gagnrýnt sýrlensk stjórnvöld fyrir skort á samningsvilja. Einnig hefur verið lögð áhersla á mikilvægi þess að vernda almennra borgara á þessum átakatímum í landinu.

Írak

Ráðherrarnir fjölluðu um ástandið í Írak og óstöðugleika í stjórn landsins svo og það ástand sem hefur skapast á landamærum Sýrlands og Írak vegna uppgangs íslamista ISIS. ESB hefur mjög talað fyrir skipan þjóðstjórnar í Írak til að auk stöðugleika í landinu.

Norðurslóðir

Utanríkisráðherrarnir samþykktu sameiginlega afstöðu um málefni Norðurskautssvæðsins í maí sl. Aðalmarkmiðið var að gjörðir Evrópusambandsins ættu að styðja við annað starf um heimskautið á sama tíma og viðurkennt var að umfjöllun um málefni Norðurskautssvæðisins yrði fyrst og fremst háð svæðisbundinni samvinnu innan Norðurskautsráðsins. Á þeim vettvangi mun Evrópusambandið verða virkt sem áheyrnarfulltrúi. Ráðherrarnir fólu framkvæmdastjórn ESB að kynna tillögur um samþætta Norðurslóðastefnu í síðasta lagi í desember 2015.

G-7 í Brussel 4.-5. júní 2014

Dagana 4.-5. júní sl. héldu G7-ríkin leiðtogafund í Brussel í boði Evrópusambandsins, en Rússlandi var ekki boðið til fundarins vegna innlimunar Krímskaga. Er þetta í fyrsta skipti síðan 1998 sem ríkjahópurinn kemur saman án Rússlands. Aðalviðfangsefni fundarins var Úkraína og sambandið við Rússland. G7 leiðtogarnir ræddu einnig orkuöryggi, efnahagsmál og loftslagsbreytingar. G7 ríkin lýstu yfir stuðningi við Úkraínu og nýjan forseta landsins. Voru leiðtogarnir sammála um að grípa yrði til aukinna refsiaðgerða gegn Rússlandi (þriðja stig aðgerða, sem m.a. geta falist í viðskiptabanni) ef ástandið versnaði og aðstæður krefðust þess.

¹ Í Sejdic-Finci dómnum taldi Mannréttindadómstóll Evrópu að bosníska stjórnarskráin, sem var hluti af Dayton-fríðarsamkomulaginu, feli í sér ólögmeða mismunum, en vissum kjörnum embættum getur einungis verið sinnt af Bosníu-múslimum, Króótum eða Serbum. Bosnía hefur heitið því að virða ákvörðun dómstólsins og endurskoða stjórnarskrána, en flóknari stjórnskipunarmál flækjast þar inni, auk þess sem líttl vilji er meðal stjórnmálamanna og almennings að breyta umræddu fyrirkomulagi.

Úkraínudeilan hefur varpað kastljósinu á stöðu orkumála í Evrópu, einkum fallvallt orkuöryggi. Leiðtogar G7-ríkjanna lögðu áherslu á að notkun orkubirgða í pólitískum tilgangi eða á þann hátt að það ógni öryggi, sé óásættanlegt. Næsta víst er að hér sé vísað til orkudeilu Rússlands og Úkraínu og hótana Gazprom um að stöðva gasdreifingu til Úkraínu. Leiðtogar G7 samþykktu að aðstoða Úkraínu við draga úr áhættu vegna orkuinnflutnings og að auka birgðir í landinu. M.a. vísa leiðtogarnir í yfirlýsingu sinni til þess að bæta megi orkuöryggi með því að þróa gagnsæjan samkeppnismarkað með orkumiðla.

Evrópuþingið

Samskipti Íslands og Evrópuþingsins

Áttundi fundur sameiginlegrar þingmannanefndar Íslands og Evrópusambandsins fór fram á Íslandi þann 25. mars. Fundinum stýrðu Guðlaugur Þór Þórðarson og Pat the Cope Gallagher, sem sinna sameiginlega formennsku í nefndinni. Rætt var um stöðu umsóknar Íslands um aðild að Evrópusambandinu og þingsályktunartillögu utanríkisráðherra um að draga umsóknina til baka. Einnig var rætt um sameiginleg hagsmunamál, m.a. makríldeiluna og málefni norðurslóða. Samhljómur var meðal fulltrúanna að ákvörðun um framtíð aðildarviðræðnanna lægi alfarið hjá Íslendingum og hver sem niðurstaðan yrði þá yrðu Ísland og ESB áfram nánir samstarfsaðilar, sérstaklega á grundvelli EES samstarfsins og Schengen.

Sendiráðið kappkostar að viðhalda góðum tengslum við þingmenn á Evrópuþinginu og starfsmenn þess. Góð og greið samskipti við Evrópuþingið eru nauðsynleg í ljósi þeirra áhrifa sem þingið hefur á löggjöf og stefnumótun sambandsins. Á fyrri hluta ársins einkenndist starf þingsins af Evrópuþingskosningum sem fram fóru dagana 22. – 25. maí. Hér verður greint frá helstu niðurstöðum kosninganna.

EPP-þingflokkur mið-hægri flokka hlaut flest sæti í kosningunum, eða 221 sæti (til samanburðar fengu þeir 265 sæti árið 2009) og telst því stærsti þingflokkurinn á Evrópuþinginu. Sósíaldemókratar (S & D) fengu 191 sæti. Flokkar sem lýst hafa efasemdum um samstarfið á vettvangi Evrópusambandsins bættu við sig miklu fylgi og unnu þeir kosningarnar í fimm löndum innan Evrópusambandsins. Þeir flokkar eru Front National (FN) í Frakklandi sem unnu með 25.4 % atkvæða og 25 sæti í Evrópuþinginu (í stað þriggja áður), Sjálfstæðisflokkur Bretlands (UKIP) með 27.5 % atkvæða, ásamt Danske Folke Parti (DF) í Danmörku og öfgavinstriflokknum SYRIZA í Grikklandi.

Mið-hægri flokkarnir og sósíaldemókratar lýstu fljótlega yfir samstarfi í þinginu. Forsetaefni EPP hópsins, Jean Claude Juncker, var þann 27. júní tilnefndur af ráðherraráðinu sem næsti forseti framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins. Þá hefur verið samið um að Martin Schultz, leiðtogi jafnaðarmanna verði forseti Evrópuþingsins.

Efst á baugi á Evrópuþinginu

Efnahagsmál

Stefnumótun á svið efnahagsmála var ofarlega á baugi í starfi þingsins síðastliðna sex mánuði. Í febrúar ákváðu þingmenn Evrópuþingsins að hámarksdómar vegna alvarlegra efnahagsbrota, t.d. að hagræða LIBOR-viðmiðinu, skyldu vera a.m.k. fjögurra ára fangelsisvist. Undir þessari refsilöggjöf munu skilgreiningar á afbrotum og refsingar við þeim vera samræmdar. Í sama

mánuði samþykkti þingið einnig samræmdar aðgerðir fyrir banka í fjárhagserfiðleikum (e. single resolution mechanism). Í mars skilaði þingið matskýrslu um aðstoðarverkefni þríeykisins (EU/ECB/IMF “Troika”) í fjórum aðildarríkjum til að takast á við efnahagskreppuna og koma í veg fyrir stigmögnun kreppunnar. Þingið lýsti vonbrigðum með að aðgerðir þríeykisins hefðu einnig haft neikvæð áhrif á atvinnustarfsemi og hvatti til endurskoðunar á verklagi og aðferðum. Í apríl samþykkti þingið að bankar í einkaeigu bæru ábyrgð á eigin gjörningum og mistökum og ættu ekki að geta treyst á að skattgreiðendur borgi brúasann ef illa fer. Einnig var lokið við reglur um endurskipulagningu og uppgjör þrotabúa banka, og um að innistæðutryggingasjóðir tryggi innlán allt að 100.000 evrum komi til fjöldaúttekta. Þessar aðgerðir bæta frekar við núverandi bankaeftirlitskerfið og færa Evrópusambandið nær heildstæðu sameiginlegu bankakerfi.

Sjávarútvegsmál

Evrópuþingið lauk endurskoðun sameiginlegu fiskveiðistefnunnar með því að samþykkja verklagsreglur fyrir evrópska sjávarútvegs- og fiskveiðisjóðinn (EMFF). Sjóðurinn veitir m.a. aðstoð til að auðvelda útgerðum að virða brottkastbannið með kaupum á sérhæfðari veiðarfærum, en einnig til að bæta öryggismál, vinnuástandur, gagnasöfnun og endurskipulagningu hafna.

Loftslagsmál

Í febrúar samþykkti þingið skýrslu þar sem lagt er til að sett verði bindandi markmið um samdrátt í losun gróðurhúsalofttegunda til ársins 2030, m.v. losun árið 1990. Einnig er lagt til að bæta orkunýtingu um 40% í samræmi við rannsóknir á möguleikum þar á ásamt því að 30% orku verði framleidd með endurnýjanlegum orkugjöfum. Bindandi markmið á Evrópuvísu þurfi þó að taka mið af aðstæðum í hverju ríki og bjóða uppá sveigjanleikaákvæði. Þingmenn gagnrýndu einnig nýlegar tillögur framkvæmdastjórnarinnar á þessu sviði og töldu þær skorta metnað og framtíðarsýn.

Stækkun sambandsins

Í janúar fjallaði þingið um ákvörðun íslenskra stjórnvalda um að aðildarviðræðurnar skyldu stöðvaðar. Í ályktun þingsins kom fram að ESB er reiðubúið til að halda áfram viðræðunum og ljúka þeim auk þess sem Alþingi var boðið að eiga samráð við Evrópuþingið við mat á stöðu viðræðnanna.

Þingið fagnaði ákvörðun ráðherraráðsins um að hefja aðildarviðræður við Serbíu og að undirbúning samstarfs- og stöðugleikasamnings við Kósóvo. Þingið telur að Serbía þurfi að halda áfram umbótastarfi á ýmsum sviðum, til að tryggja framgang aðildarviðræðnanna. Þingmenn lýstu velþóknun sinni á því að Serbía hefur nálgast nágrannaríki sín á uppbyggilegan hátt

Þingmenn lýstu áhyggjum sínum varðand stöðu aðildarviðræðna við Tyrkland, sem lýst er í framvinduskýrslu fyrir árið 2013, og nýlegum ásökunum um spillingu hjá háttsettum stjórnendum landsins. Lögð var áhersla á að endurskoða þyrfti tyrknesku stjórnarskrána til að færa landið til nútímalegri og lýðræðislegri stjórnarháttá.

Mannréttindi, utanríkis- og þróunarmál

Málefni Úkraínu voru í brennidepli í umræðu þingsins um utanríkismál. Í febrúar hvatti þingið aðildarríkin og ESB til að undirbúa refsiaðgerðir, t.d. ferðabann og frystingu eigna gagnvart úkraínskum og rússneskum einstaklingum sem væru persónulega ábyrgir fyrir ofbeldi og dauðsföllum mótmælenda. Stefan Fule, framkvæmdastjóri stækkunarmála og

grannríkjastefnu, kom á fund þingsins og undirstrikaði þrjú lykilatriði sem þyrfti til að að koma á varanlegri lausn. Í fyrsta lagi alhliða endurskoðun stjórnarskrárinnar, koma á fót lýðræðislegri stjórn og halda frjálsar almennar kosningar. Einnig ræddu þingmenn um íhlutun Rússlands innan landamæra Úkraínu og sögðu brýnt að virkja alþjóðasamfélagið við að koma á friði.

Borgarastyrjöldin í Sýrlandi var einnig til umfjöllunar á þinginu. Ályktað var þess efnis að flóttamenn frá Sýrlandi ættu að hafa aðgang að öllum þeim úrræðum sem innflytjenda- og hælisstefna ESB býður uppá. Aðildarríkin þurfi að standa saman og ber skylda til að virða bann við að senda flóttamenn til síns heima bíði þeirra lífshætta. Þingmenn ályktuðu þess efnis að einungis lýðræðisleg lausn, að frumkvæði Sýrlendinga sjálfra með stuðningi alþjóðasamfélagsins, gæti bundið enda á núverandi ástand.

Þingið fjallaði um samskipti Evrópusambandsins og Sviss, m.a. í ljósi niðurstöðu þjóðaratkvæðagreiðslu í Sviss þann 9. febrúar varðandi takmörkun á fjölda innflytjenda. Þingmenn lýstu vonbrigðum sínum með niðurstöðu kosninganna og fulltrúi framkvæmdastjórnarinnar á fundi þingsins lagði áherslu á að allir samningar ESB og Sviss gætu verið í hættu vegna þessarar ákvörðunar.

Formennskuríki ESB

Ítalía 1. júlí – 31. desember 2014

Ítalía tók við formennsku hjá Evrópusambandinu í byrjun júlí 2014, af Grikklandi, sem sat í formannssæti fyrri helming ársins.

Átta mál eru efst á dagsskrá hjá formennsku Ítalíu: að blása lífi í 2020 stefnuna (sem var komið á fót árið 2010 og á að endast í áratug)², að styrkja myntbandalagið og samkeppnishæfni Evrópusambandsins (m.a. með því að endurskoða samkeppnisreglur sambandsins til að hjálpa stærri iðnfyrirtækjum), Ungmennaábyrgðarsamningurinn sem á að berjast gegn atvinnuleysi meðal ungmenna³, gerð sameiginlegs stafræns markaðar, endurskoðun á fjarskiptamarkaðnum, að endurskoða iðnaðarreglugerðir og að sameina afstöðu aðildarríkja til loftslagsmála fyrir markmið ársins 2030.

Önnur forgangsattriði eru m.a. réttur til hælís, styrking Frontex, reglugerðir varðandi innflytjendur, ásamt styrkingu borgaralegra réttindum. Einnig vill Ítalía gera samninga við þriðju ríki, bæði varðandi innflytjendur og orkumál. Ítalska formennskan vill einnig ná framförum í öllum þeim samningum sem eru í bígerð með sérstakri áherslu á TTIP (Transatlantic Trade and Investment Pact).⁴ Þá leggja Ítalir einnig áherslu á gagnavernd, samgöngumál, mannréttindamálsvörn, orkuöryggi, læknisþjónustu, reglugerðir um erfðabreytt matvæli og kalla eftir meira gagnsæi í ríkisfjármálum og að hækka hlutfall kvenna í stjórnarnefndum.⁵

²http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/index_en.htm

³<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079>

⁴<http://www.europeanpublicaffairs.eu/italian-presidency-priorities-insights-and-best-wishes/>

⁵<http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/content/20140722IPR53208/html/Italian-Presidency-priorities-discussed-by-EP-committees>

Grikkland 1. janúar – 30. júní 2014

Grikkland sat í formennskusæti Evrópusambandsins á fyrri hluta ársins 2014. Grikkland beitti sér einkum fyrir að auka hagvöxt og atvinnutækifæri, ásamt því að innflytjendareglur væru byggðar á meiri samstöðu. Af öðrum áherslum má nefna aukna þátttöku almennings í Evrópusamstarfinu og aukið lýðræði, vernd borgaralegra réttinda, stefnumótun í sjávarútvegi og þróa myntbandalagsins í átt að bankabandalagi. Þá stóð m.a. vilji til að ljúka gerð samninga um viðskipti með landbúnaðarvörur við Ísland og Noreg í formennskutíð Grikklands, en það mun í.þ.m. dragast fram á seinni helming ársins.⁶

Í stjórnartíð Grikklands voru 65 nýjar reglugerðir samþykktar, þ.á.m. ný áætlun um siglingaöryggi, fjármögnun á stjórn málaflökkum, öryggisreglur til að bregðast við brotum þriðju ríkja á samningum, öryggisreglur fyrir kjarnorkuiðnað, aðgerðir til að auðvelda sjónskertum aðgang að bókum, skipulagning á staðbundnum áætlanagerðum á sjó, nýjum sjóði til að styrkja Evrópulönd sem lent hafa í náttúruhamförum (European Union Solitary Fund), átaki verður komið á fót frá árunum 2020-2033 til að auka skilning á mismunandi menningararfleifð Evrópu (European Capitals of Culture) og löggjöf til að tryggja að stolnir þjóðarmunir skili sér til baka til síns heima.

Í efnahagsmálum einbeittu Grikkir sér að löggjöf til að tryggja að skattgreiðendur þyrftu ekki að taka á sig óhóflegar byrgðar vegna banka sem lenda í erfiðleikum, stuðningi við lítil og meðalstór fyrirtæki, reglum um fjárhagslega endurskipulagningu banka, aukinni baráttu gegn peningabvotti, skattasvindli og fyrir auknu gagnsæi. Á formennskutímanum var ennfremur lokið við langtímafjárhagsáætlun ESB til ársins 2020.

Leiðtogafundur ESB

Leiðtogaráð ESB fundaði tvisvar á fyrstu sex mánuðum ársins. Fyrri fundurinn var haldinn dagana 20. og 21. mars og var þar mest fjallað um málefni Úkraínu (sjá umfjöllun um utanríkismál bls: 20-21), en einnig um Evrópu 2020, orku- og loftslagsmál.

Framgangur Evrópu 2020 áætlunarinnar var ræddur, en hægst hefur á vinnu að markmiðum hennar vegna efnahagskreppunnar. Í því samhengi er samkeppnishæfni iðnaðar innan sambandsins áhyggjuefni leiðtoganna og kallað var eftir nýrri evrópskri iðnvæðingu. Ekki voru þó lagðar fram fastmótaðar tillögur þar að lútandi.

Orkumál voru rædd á fundi leiðtoganna, ekki síst í ljósi ástandsins í Úkraínu og deilna við Rússland. Sammælt var um að auka þurfi orkuöryggi innan sambandsins og draga úr mikilvægi orku frá Rússlandi. Koma þarf á samhæfðum innri orkumarkaði, fjölga aðfangaleiðum og draga úr orkunotkun með aukinni orkunýtni. Rætt var um undirbúning Evrópusambandsins fyrir Loftslagsráðstefnuna í París árið 2015. Nokkur áherslumunur er milli aðildarríkjanna og ekki var komist að niðurstöðu að þessu sinni.

Síðari fundurinn fór fram 26. og 27. júní. Þar tilnefndu leiðtogarnir Jean Claude Juncker sem forseta framkvæmdastjórnarinnar, þrátt fyrir að nokkur ríki væru mótfallin því þar sem slíkt myndi auka völd Evrópuþingsins.

Leiðtogarnir samþykktu fimm forgangssvið fyrir störf Evrópusambandsins næstu fimm árin. Þau eru eftirfarandi: styrkja efnahagskerfið og skapa störf, efla samfélagslega getu til að

⁶<http://revistas.usc.es/export/sites/default/boletincede/documentos/presidenciagriegaueprograma.pdf>

styðja og verja borgara sína, orkuöryggi og loftslagsmál, skapa samfélag um grundvallar-réttindi og að efla og samræma aðgerðir ESB á alþjóðavettvangi.

Menningarmál

Pórir Ibsen, sendiherra, var viðstaddur upplestur Jóns Kalman Stefánssonar í menningarmiðstöðinni Passa Porta þann 6. febrúar 2014. Jón Kalman las upp úr bók sinni Hjarta mannsins. Sendiráðið hefur áður starfað með Passa Porta en árið 2013 var rithöfundunum Sjón og Auði Övu boðið að taka þátt í *Passa Porta Festival for International Literature* sem er stærsta bókmenntahátíð Belgíu og haldin er annað hvert ár.

Í mars var opnuð bókmenntasýninguna *Fabulous Iceland - Portraits of Contemporary Icelandic Authors* í samvinnu við bókasafnið í Rotterdam. Um er að ræða ljósmynda- og fræðslusýningu um íslenska samtímahöfunda sem hönnuð var í tengslum við bókamessuna í Frankfurt, en þar voru íslenskar bókmenntir í forgrunni. Sýningin hefur vakið mikla athygli en áður hefur Sendiráð Íslands í Brussel sett sýninguna upp í mörgum opinberum stofnunum í Brussel.

Sendiráð Íslands í Brussel kom að skipulagi ljósmyndasýningar Uppbyggingarsjóðs EES í Berlaymont, höfuðstöðvum framkvæmdastjórnar ESB. Opnun ljósmyndasýningarinnar *Empowering Young People in Europe* var þann 19. júní en sýningin samanstendur af myndum af daglegu lífi ungs fólks í fimm af styrkþegalöndum EEA and Norway Grants.

Íslenski tónlistamaðurinn Ásgeir Trausti Einarsson var í hópi tíu verðlaunahafa EBBA, tónlistaverðlauna ESB. Verðlaunin eru veitt tónlistamönnum sem á undanfögnu ári hafa staðið sig vel í að mynda brú yfir landamæri með tónlistaflutningi sínum. Verðlaunin, sem eru 11 ára gömul, hafa áður verið veitt íslensku hljómsveitinni Of Monsters and Men.

Þá kappkostar Sendiráð Íslands að vekja athygli á íslenskum menningarviðburðum og veitir listamönnum liðssinni þegar eftir því leitað. Það má nefna að ADHD lék á *Flagey Winterjazz festival* og Hjaltalín, Ásgeir Trausti, Sigtryggur Baldursson (eða Bogomil Font), Guðmundur Vignir Karlsson (a.k.a. KIPPI KANINUS) spiluðu á tónleikum í Botanique í Brussel. Þá vann kvikmyndin Hross í oss eftir Benedik Erlingsson til verðlauna á *Brussels Film Festival*.

Þetta helst

Endurskoðun sameiginlegrar sjávarútvegstefnu ESB (CFP)

Ný, endurskoðuð, sameiginleg sjávarútvegstefna ESB mun koma til framkvæmdar 1. janúar 2015. Meðal helstu breytinga og áherslna eru markmið um sjálfbærar veiðar nytjastofna ekki seinna enn árið 2020, aukin svæðanálgun (ákvörðunarvald færast frá Brussel til aðildarríkja/veiðisvæða) og bann við brottkasti afla. Brottkastbannið (löndunarskylda) er grundvallarbreyting hinnar endurskoðuðu sjávarútvegstefnu. Ef endurskoðunin á að geta staðið almennilega undir nafni má vera ljóst að framkvæmd brottkastbannsins þarf að verða að veruleika og ganga upp en árangur endurskoðunarinnar mun verða dæmdur á grunni þess hvernig takast mun til næstu árin.

Það hefur alltaf legið fyrir að framkvæmd bannsins muni verða krefjandi og snúið viðfangsefni bæði af tæknilegum ástæðum (blandaðar veiðar osfrv.) sem og pólitískum en

hugmyndir og áherslur aðildarríkja eru ólíkar eins og kom í ljós þegar texti endurskoðunarinnar sjálfur var til umræðu enda hagsmunir og kringumstæður ólíkar.

Enn er afstaða aðildarríkja ólík hvað varðar eiginlega framkvæmd og útfærslu brottkastbannsins sem innleiða á í áföngum frá og með 1. janúar 2015. Án þess að ráðið komi sér saman um afstöðu, sem þarf svo að ræða þríhliða (ráðið, Evrópuþingið og framkvæmdastjórnin) á næstu mánuðum, er ekki um það að ræða að nauðsynlegar breytingar á gildandi regluverki, sem og innleiðing á nýju, verði klárt í tæka tíð. Ekkert er hægt að fullyrða um hvernig mál þróast næstu misserin en forvitnilegt verður að sjá hvernig ESB gengur að ná utan um þetta viðfangsefni í haust. Nýafstaðnar koningar til Evrópuþingsins sem og breytingar á framkvæmdastjórn ESB eru hvortveggja til þess fallnar að auka á óvissu um endanlega niðurstöðu í framkvæmd. Enn eru þó allir möguleikar á því að ESB takist það í tíma en niðurstaða er ekki í höfn og útkljá þarf ýmis erfið ágreinings efni áður en niðurstaða liggur fyrir. Þarf þar aðkomu ráðsins, Evrópuþingsins sem og framkvæmdastjórnarinnar.

Heimsókn sjávarútvegsráðherra á sjávarútvegssýninguna í Brussel

Sjávarútvegssýningin í Brussel er árviss viðburður og er ein sú stærsta sinnar tegundar í heiminum en þá þrjá daga sem hún stendur sækja hana um 25.000 gestir en sýnendur og þátttakendur á sýningunni koma frá liðlega 140 löndum. Nú í ár voru íslenskir þjóðarbásar, með þátttöku um 30 fyrirtækja, skipulagðir í tuttugusasta og annað árið í röð. Það er Íslandsstofa sem heldur utan um þátttöku íslensku fyrirtækjanna af miklum myndarskap. Í ár sóttu sjávarútvegsráðherra, Sigurður Ingi Jóhannsson, sýninguna.

Vinna við innleiðingu á þriðja orkupakka ESB

Framkvæmdastjórn Evrópusambandsins (ESB) samþykkti 3. september 2009 svokallaðan þriðja orkupakka ESB. Þriðji orkupakkinn inniheldur löggjöf á sviði innri orkumarkaðarins (raforku og gasi). Með löggjöfinni er stefnt að því að klára að skapa samþættan og samkeppnishæfan innri markað sambandsins fyrir árið 2014. Frá samþykkt hans hefur verið unnið á vettvangi EFTA að upptöku þriðja orkupakkans í EES-samninginn. Í því skyni hafa EFTA ríkin átt samstarf um aðlögun vegna innleiðingarinnar m.a. í vinnuhópi EFTA um orkumál. Enn hefur ekki náðst samkomulag um endanlega útfærslu sérlausna til handa EES-EFTA ríkjunum en undanfarin misseri hefur verið unnið staðfestlega að því á vettvangi vinnuhóps EFTA um orkumál.

Vinna við innleiðingu löggjafar um lífræna framleiðslu

Á vettvangi vinnuhóps EFTA um matvæla- og heilbrigðismál hefur staðið yfir vinna við undirbúning á upptöku löggjafar sem tekur til framleiðslu lífrænnrar lanbúnaðarframleiðslu en um er að ræða löggjöf ESB frá árinu 2007. Bæði Ísland og Noregur hafa bent ESB á þá staðreynd að aðstæður til lanbúnaðar í löndunum tveimur, af náttúrufarslegum ástæðum, eru í mörgu mjög ólíkar því sem almennt gerist á meginlandi Evrópu. Af þessum sökum hafa ríkin tvö farið fram á það við ESB að tekið sé tillit til aðstæðna og fundnar sérlausnir sem geri það mögulegt að taka löggjöfina upp í EES samninginn. Þá hefur jafnframt verið sóst eftir aðlögun hvað varðar merkingar matvæla þ.e. að fram komi að upprunni þeirra sé á Íslandi og Noregi (EFTA). ESB hefur í viðbrögðum sínum hingað til sýnt afstöðu og rökum EES-EFTA ríkjanna lítinn skilning og lítið sem ekkert viljað koma til móts við kröfur um sérlausnir þar sem sýnt hefur verið fram á þörf fyrir þær. Enn er unnið að því að finna lausn á málinu en nú þegar er hafin endurskoðun ESB á gildandi löggjöf og er það hagsmunamál allra aðila að lausn finnist fyrr enn seinna.